

Sygn. akt II AKz 346/20

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w R.

na posiedzeniu w składzie :

Przewodniczący:	SSO del. do SA Grzegorz Zarzycki
Protokolant:	st. sekr. sądowy Paweł SzemBERSKI

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dębicy del. do Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie – A. S.

po rozpoznaniu w sprawie skazanego **M. P.**

zażalenia obrońcy z urzędu skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt II K 69/20

o umorzeniu postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę o wydanie wyroku łącznego wobec skazanego M. P. **przekazać** do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Głubczycach.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt II K 69/20, Sąd Okręgowy w Rzeszowie w następstwie stwierdzenia braku podstaw do wydania wyroku łącznego wobec skazanego M. P. umorzył na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, obejmującego skazania następującymi wyrokami: Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 71/15, Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich z dnia 19 stycznia 2018 r., sygn. akt II K 386/17, Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich z dnia 19 lutego 2019 r., sygn. akt II K 925/18 oraz Sądu Rejonowego w Głubczycach z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt II K 268/19.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obrońca z urzędu skazanego, podnosząc zarzuty:

1. obraży przepisów prawa materialnego, a to art. 85 d.k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. - poprzez jego niezastosowanie i nie orzeczenie przez Sąd I instancji wyroku łącznego, w sytuacji, gdy M. P. wyrokiem z dnia 7 lipca 2020 r. został skazany na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, a w dniu uprawomocnienia się tego orzeczenia skazany odbywał karę pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie, przez co Sąd I instancji był zobligowany do wydania wyroku łącznego;
2. obraży przepisów prawa procesowego, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 572 k.p.k. - poprzez stwierdzenie, że zachodzą przesłanki do umorzenia postępowania, gdy w rzeczywistości

w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do wydania wyroku łącznego.

Wskazując na tak sformułowane zarzuty obrońca z urzędu skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd odwoławczy (Sąd Apelacyjny w Rzeszowie) zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy skazanego zasługuje na uwzględnienie, co prowadzi do konieczności uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy właściwemu Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy podziela pogląd sformułowany w żądaniu obrońcy skazanego, że orzekanie kary łącznej powinno odbywać się z uwzględnieniem reguł określonych w art. 4 § 1 k.k. Prawidłowe zastosowanie reguł intertemporalnych prowadzi jednak do innego wniosku od tego, który zaprezentował autor zażalenia w podniesionym zarzucie obrazy przepisów prawa materialnego. Wbrew bowiem wywodom skarżącego, kara orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Głubczycach z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt II K 268/19, nie może podlegać połączeniu z karą orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 71/15, lecz jedynie z karą ograniczenia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich z dnia 19 lutego 2019 r., sygn. akt II K 925/18.

Przepis art. 4 k.k., określający zasady ogólne prawa intertemporalnego w obszarze prawa karnego materialnego, nie będzie miał zastosowania, jeżeli zasady intertemporalne w danej sprawie określają przepisy szczególne. Takim uregulowaniem szczególnym w realiach przedmiotowej sprawy jest w istocie przepis art. 81 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami (...)19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem (...)19 (Dz. U. z 2020 r., poz. 1086). Uregulowanie to dotyczy jednakże tylko dwóch sytuacji, a mianowicie takiej, gdy kary zostały prawomocnie orzeczone przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed dniem 24 czerwca 2020 r. (art. 81 ust. 1), oraz takiej, gdy kary zostały prawomocnie orzeczone po dniu wejścia w życie tej ustawy (art. 81 ust. 2). W odniesieniu tylko i wyłącznie do tych dwóch unormowań wyłączony jest przepis art. 4 § 1 k.k.

Przepisy intertemporalne zawarte w art. 81 ust. 1 i 2 przywołanej wyżej ustawy nowelizacyjnej z dnia 19 czerwca 2020 r., nie zawierają rozwiązań analogicznego w stosunku do art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396 – dalej jako „ustawa lutowa”), odnoszącego się do zasad wymiaru kary łącznej w następstwie nowelizacji przepisów regulujących te zasady, a opartego na sformułowaniu: „chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy”. Oznacza to, że ustawodawca w ustawie nowelizacyjnej z dnia 19 czerwca 2020 r. nie dostrzegł, że możliwa jest sytuacja, w której część skazań nastąpiła przed dniem 24 czerwca 2020 r., a część po tej dacie, a pomimo to warunki do wydania wyroku łącznego w oparciu o przepisy nowe lub dotychczasowe (lub jedne i drugie jednocześnie) w dalszym ciągu zachodzą. Sytuacja tego rodzaju w ogóle nie została objęta dyspozycją art. 81 ust. 1 i 2 ustawy nowelizacyjnej.

Literalne odczytanie art. 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. sugerowałoby, że kar orzeczonych prawomocnie przed wejściem w życie tej ustawy (tj. przed dniem 24 czerwca 2020 r.) w ogóle nie można połączyć z karami orzeczonymi prawomocnie po jej wejściu w życie, a to ze względu na brak analogicznego jak w ustawie lutowej z dnia 20 lutego 2015 r. rozwiązania, odnoszącego się do zbiegu wyroków skazujących. Tak też odkodował ten przepis Sąd I instancji, z czym jednak nie można się zgodzić.

Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że przyjęcie takiej jak zaproponowana powyżej, wykładni art. 81 ust. 1 i 2 ustawy nowelizacyjnej byłoby nie do zaakceptowania z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości wobec prawa, wynikającej z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Z zasady tej płynie nakaz równego traktowania podmiotów podobnych, co w tym konkretnym przypadku sprzeciwia się różnicowaniu sprawców przestępstw w dostępie do zasady *lex mitior* w oparciu o kryterium w postaci daty uprawomocnienia się wyroków skazujących. Odwołanie się do prokonstytucyjnej wykładni art. 81 ust. 1 i 2 ustawy nowelizacyjnej musi zatem prowadzić do odtworzenia normy wynikającej z tego przepisu, zgodnie z którą w omawianym przypadku znajdzie zastosowanie ustawa względniejsza dla sprawy na

podstawie art. 4 § 1 k.k. (zob. M. Zacharski: Reguły intertemporalne, a instytucja kary łącznej w tarczy 4.0, LEX/el. 2020, komentarz praktyczny).

Dla zachowania pełni wyводу należy jeszcze wskazać, że nierówność w dostępie do zasady *lex mitior* (nakaz stosowania ustawy względniejszej dla sprawcy) wynikającej z art. 4 § 1 k.k., w następie zastosowania normy zawartej w tym przepisie w przypadkach nieobjętych dyspozycją art. 81 ust. 1 i 2 ustawy nowelizacyjnej, znalazła się w polu widzenia Trybunału Konstytucyjnego w wyroku z dnia 4 lipca 2018 r., sygn. akt K 16/16. Trybunał nie podzielił wówczas poglądu, że kryterium różnicowania sprawców w postaci daty uprawomocnienia się wyroków skazujących jest niekonstytucyjne, uznając, że art. 19 ust. 1 ustawy lutowej jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Tymczasem, jak już wyżej wspomniano, w ustawie nowelizacyjnej ustawodawca nie przyjął rozwiązania sprawdzonego już na gruncie art. 19 ust. 1 ustawy lutowej, przez co uprawniony wydaje się pogląd, że tym razem wyłączenie stosowania art. 4 § 1 k.k. byłoby równoznaczne z naruszeniem konstytucyjnej zasady równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne.

Oczywiste jest, że przepisy nowe, tj. obowiązujące od dnia 24 czerwca 2020 r., wykluczają możliwość połączenia kary wymierzonej skazanemu wyrokiem Sądu Rejonowego w Głubczycach z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt II K 268/19, z jakąkolwiek inną karą, a to z tego względu, że w sprawie tej M. P. został skazany za czyn popełniony w dniu 26 marca 2019 r., a więc już po wydaniu wszystkich wcześniejszych wyroków skazujących. Jednocześnie jednak orzeczona tym wyrokiem kara 6 miesięcy pozbawienia wolności jest nadal w trakcie wykonywania (do dnia 10 lutego 2021 r.), podobnie jak kara 6 miesięcy ograniczenia wolności wymierzona skazanemu w sprawie II K 925/18 Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich (co przyznał Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia). Tym samym przepis art. 85 § 1 i 2 d.k.k. (tj. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 23 czerwca 2020 r.) w zw. z art. 87 k.k. i w zw. z art. 4 § 1 k.k. otwiera drogę ku temu by przynajmniej rozważyć potrzebę połączenia oby tych kar węzłem kary łącznej. Analizy w tym właśnie zakresie zabrakło w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, przez co nie mogło się on ostać.

Zważyć należy, że w świetle przedstawionej powyżej analizy Sądem właściwym do wydania wyroku łącznego na gruncie art. 569 § 1 k.p.k. jest Sąd Rejonowy w Głubczycach jako ten, który wydał ostatni wyrok skazujący, orzekający kary podlegające łączeniu. Tym samym brak jest podstaw aby Sąd Okręgowy w Rzeszowie pełnił rolę „pośrednika” w przekazaniu sprawy Sądowi właściwemu. Jednocześnie oczekiwać należy od Sądu Rejonowego w Głubczycach jako Sądu właściwego, że przy orzekaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego będzie miał na uwadze treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 czerwca 2019 r., sygn. akt P 20/17, w zakresie uznającym przepis art. 87 § 1 k.k. za częściowo niezgodny z przepisami rangi konstytucyjnej.

Mając zatem na uwadze całokształt naprowadzonych powyżej okoliczności, ustaleń i zapatrywań prawnych, należało orzec jak w treści niniejszego postanowienia.